

Program na podporu současného tance, pohybového divadla a interdisciplinárních umění (resumé)

Tanec a pohyb jsou univerzálně srozumitelným jazykem. Ve vyspělé Evropě, kam se po roce 1989 zařadila i Česká republika, je taneční, pohybové a interdisciplinární umění součástí obecné společenské kultury, nástrojem výchovy, integrace komunit, porozumění jejich odlišnostem. Láme hroty nenávisti a napětí ve společnosti, humanizuje ji a estetizuje. V neposlední řadě je nástrojem zdravého životního stylu. Je přirozenou, živou a nepostradatelnou součástí prosperity společnosti.

Tato konference má za úkol seznámit přítomné zástupce dalších rezortů, státní správy a vzdělávacích institucí s příležitostmi, které poskytuje rozvoj současného tanečního umění pro oblast jim svěřenou a s tím, jaký oboplný prospěch může vyplynout z jejich spolupráce.

Podnět k prosazení Programu na podporu tance podává o.s. Vize tance, odborná platforma, která sdružuje umělce, kurátory festivalů, taneční pedagogy a taneční publicisty. Důvodem jsou nedostatečné podmínky pro rozvoj tohoto dynamického a v celé Evropě se rozvíjejícího a podporovaného umění. Naše republika naopak doplácí na neblahé dědictví minulého režimu, který soudobé taneční umění potlačoval a ve své ideologické linii připouštěl pouze klasický balet a folklór. Česká republika se tak opozdila za dobou.

NÁPRAVA MUSÍ ZAČÍT U DVOU ZÁŠADNÍCH MOMENTŮ:

- A.** Vybudování infrastruktury
- B.** Podpora tvůrčího potenciálu

A. Vybudování infrastruktury

BUDE POSTAVENO NA TŘECH PILÍŘÍCH:

Choreografická centra

Přínos pro region

Oživení kulturně historického dědictví

1. CHOREOGRAFICKÁ CENTRA Jsou to místa pro tvorbu a profesní růst českých tanečních umělců, místa dlouhodobých rezidencí tanečních umělců místních i zahraničních, choreografů a pedagogů, místa výměny mezinárodních zkušeností.

2. PŘÍNOS PRO REGION Choreografická centra v regionu mají schopnost oživit kulturní život v kraji přítomností živého, před očima místních se vytvářejícího moderního, současného umění, přičemž na slovo „současný“ klademe velký důraz. Naše regiony totiž mají určité zpoždění ve vnímání a akceptování současného umění. Tanec je velmi atraktivní, živé umělecké medium, a tak si místní populace, zejména mládež, ale i děti mohou jeho prostřednictvím najít cestu ke vnímání a akceptování moderního umění vůbec. Atraktivní a přínosná může být pro život v regionu už i sama přítomnost zahraničních umělců, region skrze ně získá specifické spojení se světem, bezprostřední, intimní, na dosah ruky. Choreografická regionální centra (tam v Evropě, odkud si bereme jejich model) slouží nejen umělecké tvorbě, ale vyzařují do kraje četné další aktivity. Přitahují děti a mládež, pořádají pro ně kurzy, dílny, eventy, pořádají kurzy pro laickou veřejnost, veřejné zkoušky, přednášky, semináře pro učitele, tanečníci chodí do škol, pořádají se výstavy, promítání, konference. Vytvářejí nabídku k rekvalifikaci a kariéernímu růstu. Nezanedbatelné je, že tanečníci spolupracují i s dalšími moderními umělci, skladateli, hudebními interprety, scénickými výtvarníky. Regionální choreografická centra se tak stávají živými kulturními centry svého kraje, odkud vysílají do okolí podněty, povzbuzují činorodost, stimulují rozvoj místního kreativního a znalostního potenciálu, nabízejí a posilují společenský a sousedský život kraje.

3. OŽIVENÍ KULTURNĚ HISTORICKÉHO DĚDICTVÍ Třetím pilířem je animace památek a nevyužívaných objektů, včetně některých, zapsaných na seznamech UNESCO. Pokud by se choreografická centra podařilo umístit v turisticky atraktivních historických objektech, vysoce by se zhodnotily oba předchozí pilíře. Přítomnost tance by zvýšila přitažlivost historických památek a tím je učinila turisticky ještě atraktivnější; památka která žije, nabízí důvod k setrvání v její blízkosti. Domácí i mezinárodní cestovní ruch by dostal nové impulzy. A všechny tyto benefity by byly maximální, kdyby se z českých regionálních choreografických center podařilo vytvořit místa, kde se živě stýká krása starobylé architektury, kulturního genia loci s tím nejmodernějším a nejživějším v současném umění. Tím by mohla být Česká republika přímo ojedinělá.

OPATŘENÍ K REALIZACI NOVÉ INFRASTRUKTURY

- zanesení vzniku nových choreografických center do rozvojově strategických dokumentů regionu, jako jsou například témata pro MAS – místní akční skupiny, strategické plány rozvoje regionu, strategie rozvoje měst, územní plány, akční plány rozvoje turistického ruchu apod.
- rozvíjení spolupráce s orgány místní správy
- investice a fundraising pro vybudování choreografického centra: vlastní zdroje měst a krajů, prostředky od místních soukromých podnikatelů a investorů, fondy EU
- pilotní projekty v oblasti současného tance ve spolupráci s regionálními buňkami Nové sítě (kulturní NGO působící v krajích)
- propojení choreografických center s Novou sítí, která již působí a vyvíjí činnost v regionech České republiky. Nová síť zajistí (a už v dosavadních podmínkách zajišťuje) dostupnost současného tance v regionech, svižný přenos informací na tomto poli a zprostředkovává vystoupení současných tanečních umělců regionálnímu publiku.
- vybudování kontaktní databáze všech existujících i v budoucnu vzniklých středisek taneční aktivity, malých i velkých, fungujících samostatně či v rámci multifunkčních regionálních center, a to nejen na území České republiky, ale perspektivně v celém středoevropském prostoru.

Choreografická centra přispějí k ekonomickému, společenskému a kulturnímu rozvoji kraje. Přibližují region Evropě a mohou se stát turisticky atraktivní specialitou České republiky.

B. Podpora tvůrčího potenciálu

PODPORA TVŮRČÍHO POTENCIÁLU SPOČÍVÁ VE VYTVOŘENÍ PŘÍLEŽITOSTÍ PRO UPLATNĚNÍ TALENTŮ A JEJICH ROZVOJ:

Inovace grantového systému
Vzdělávání
Velké mezinárodní festivaly – impulsy, inspirace
Šíření současného tance do regionů

1. INOVACE GRANTOVÉHO SYSTÉMU Vedle stávajících grantových okruhů bude aktuální stav současného tanečního umění vyžadovat výrazné rozšíření a subtilnější rozlišení grantových kategorií. Od státu očekáváme, že zajistí prostřednictvím restrukturační a rozšíření grantového systému programovou náplň choreografických center, pokryje náklady tvůrčích pobytů (tzv. rezidencí v evropském profesionálním žargónu) místních i zahraničních tanečních umělců, choreografů, pedagogů, tanečních skupin a otevře dveře mobilitě českých umělců ve shodě s kulturní strategií současné Evropy.

2. VZDĚLÁVÁNÍ Práce tanečníka je vysoce specializovaná činnost a vyžaduje celoživotní vzdělávání. Pro vytvoření vhodných podmínek pro uskutečnění tohoto konceptu je nutná mezirezortní spolupráce mezi Ministerstvem kultury a Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy. Tato spolupráce by měla přinést prostupnost vzdělávacích systémů a možnosti interdisciplinární spolupráce mezi školami a dalšími vzdělávacími subjekty. Liberalizace osnov tanečních konzervatoří by měla umožnit jejich vzájemnou spolupráci. Normální by se měla stát spolupráce konzervatoří a humanitních kateder univerzit. Zároveň je třeba vést státem podporované instituce (školy, divadla) k tomu, aby se otevřely nezávislým profesionálním tanečnickům uprostřed kariéry a umožnily jim přístup ke každodenní profesionální přípravě.

3. VELKÉ MEZINÁRODNÍ FESTIVALY – IMPULSY, INSPIRACE Metropole je také „uzlem“ mezinárodní výměny. V tomto ohledu se výrazným a přitažlivým kulturním fenoménem staly velké mezinárodní festivaly současného tance, které prezentují aktuální taneční tvorbu v rozsahu od velkých skupin po nejobdůbnější experimenty interdisciplinárního charakteru. V našich podmínkách, kdy ještě nepatříme k evropské špičce tance, je zahraniční inspirace kardinálně důležitá, protože osvobozuje imaginaci a vyzývá k profesionální odpovědnosti pro všechny umělce v této oblasti. Zdejší současná taneční komunita se potřebuje rychle vpravit do evropského tanečního dění.

4. ŠÍŘENÍ SOUČASNÉHO TANCE DO REGIONŮ Zázemí nových choreografických center v regionech nabídne tanečnickům, zejména mladým, profesionální podmínky pro soustředěnou práci na přípravě tvůrčích projektů. Uvolní se tak přeplněný prostor metropole, která nemá v tuto chvíli už žádné kapacity. Nová (a dosud prakticky jediná) generace českých tanečních tvůrců nemá v metropoli profesionální infrastrukturu. Klíčem k řešení je rozprostření těchto tvůrců po celé republice, což prospěje jejich tvorbě, ale přinese i oživení regionů, kam budou tito mladí umělci přenášet svou inspiraci.

OPATŘENÍ K PODPOŘE TVŮRČÍHO POTENCIÁLU

- vznik programu na podporu tvůrčích rezidencí včetně podpory vznikajícího projektu (pro české i zahraniční umělce)
- vznik programu na pobyt zahraničních tanečních pedagogů
- stipendia na podporu zahraničních stáží pro studenty středních i vysokých škol v tanečním a souvisejících oborech
- vznik programu na podporu „dance screen“ (filmová díla a dokumenty)
- vznik programu na podporu překladů a vydávání odborné literatury
- vznik programu na podporu mobility českých tanečních umělců, publicistů, promotérů a dalších odborníků (směrem do zahraničí)
- novela školského zákona, která zaručí liberalizaci tanečních konzervatoří a pluralitní model
- osamostatnění TAMU – taneční fakulta AMU
- meziřezortní spolupráce MKČR a MŠMT
- nový model akreditací pro taneční pedagogy
- přístup ke každodenní profesionální přípravě tanečnickům z nezávislé sféry ve veřejně podporovaných institucích
- vznik tanečního veřejného „working place“ v centru Prahy
- otevření víceletého financování pro festivaly
- uzákonění daňových asignací
- finanční pobídka spojená se závazkem činnosti v regionu pro taneční tvůrce a skupiny

Realizaci záměrů Programu předpokládáme v časovém období deseti let (2010-2019). V průběhu roku 2009 bude Program integrován do koncepčních dokumentů Ministerstva kultury ČR a bude provedena analýza právních bariér realizace Programu.